

Effect: nefrotoxiciteit

Onderbouwend	Stof	Effect	Code
--			

Overig	Stof	Effect
Dumas M. Eur J Drug Metab Pharmacokinet 1987;12:203-6.	cisplatine + furosemide	geen verschil in plasmaspiegel, concentratie in urine, cumulatieve uitscheiding in urine en renale klaring bij 10 patiënten die furosemide kregen voorafgaand aan cisplatine 80 mg/m ² tov 8 patiënten die alleen cisplatine krijgen.
Dumas M. Cancer Chemother Pharmacol 1989;23;37-40.	cisplatine + furosemide	geen statistisch verschil in eiwitbinding, concentratie in urine, cumulatieve uitscheiding in urine, renale klaring en creatinineklaring bij 10 patiënten die furosemide 1 uur voorafgaand aan cisplatine 80 mg/m ² kregen tov 10 patiënten die alleen cisplatine kregen.
Markman M. Ann Intern Med 1982;96:257.	cisplatine + furosemide	afname nierfunctie 9 dagen na agressieve behandeling met furosemide (iv), hydralazine (im), diazoxide (iv) en propranolol (or) vanwege ernstige hypertensie die optrad na 1e dosis cisplatine 70 mg/m ² . Na 3 weken herstel nierfunctie. Patiënt was voorbehandeld met NaCl 0.9% en mannitol. Auteurs merken op dat zowel cisplatine als agressieve antihypertensieve therapie kan leiden tot nierfalen. Tijdens vervolgcuren cisplatine werd de hypertensie niet behandeld en trad afname van de nierfunctie niet op. → Werkgroep Interacties oncologische middelen: deze referentie is niet onderbouwend, want lastig te beoordelen door comediatie met andere antihypertensiva.
Ostrow S. Cancer Treat Rep 1981;65:73-8.	cisplatine + furosemide	patiënten krijgen cisplatine 100 mg/m ² elke 21-28 dagen. Voorafgaand wordt ten minste 1 liter NaCl 0.9% toegediend. Patiënten krijgen tevens óf mannitol óf furosemide. In de furosemidegroep trad bij 19% nefrotoxiciteit (creatinineklaring > 50 ml/min) op, in de mannitolgroep bij 28%. Tussen beide groepen geen verschillen in C _{max} , t _{1/2} , uitscheiding in urine en percentage eiwitgebonden platina.
Santoso JT. Cancer Chemother Pharmacol 2003;52:13-8.	cisplatine + furosemide	met NaCl 0.9% + furosemide wordt minder door cisplatine geïnduceerde nefrotoxiciteit gezien dan met NaCl 0.9% + mannitol. Na interim analyse van 50 patiënten wordt de studie voortijdig gestaakt omdat in de groep met NaCl 0.9% + mannitol significant meer toxiciteit optreedt.
SPC Platosin	cisplatine + nefrotox. stoffen	combinatie met potentieel nefrotoxische middelen vermijden of onder nauwkeurige controle geven. Furosemide zou nefrotoxiciteit kunnen potentiëren.
SPC Lasix	furosemide + nefrotox. stoffen	de schadelijke effecten van nefrotoxische middelen op de nieren kan versterkt worden.

Opmerkingen

Werkgroep Oncolytica Interacties juli 2023 (per mail): termijn na afronden cisplatine 4 weken, conform het besluit bij Cisplatine + Aminoglycosiden/Amfotericine B. Elke periode is arbitrair, 2 weken is erg kort want tussen de kuren zit doorgaans 3 weken; poldermodel/pragmatisch besluit 1 maand.

Idem 10-4-19: het signaal moet blijven komen bij 'zo nodig lisdiureticum', men moet behoedzaam zijn, patiënten gaan al vrij snel naar huis, we zien veel toxiciteit.

Toegevoegd in advies "Lisdiuretica kunnen wel zo nodig worden gebruikt bij forse gewichtstoename als gevolg van hyperhydratie. De dosisbeperkende bijwerking van cisplatine is cumulatieve nefrotoxiciteit. Hyperhydratie rondom de toediening van cisplatine kan het risico op nefrotoxiciteit verlagen. Bij te grote gewichtstoename als gevolg van hyperhydratie kan tijdelijk geforceerde diurese nodig zijn. In dit geval wordt de combinatie bewust voorgeschreven." Er stond al "gebruik van lisdiuretica wordt ontraden tot 1 maand na staken van cisplatine". Dit nav verzoek uit de praktijk.

Idem 20-7-2011: bumetanide ook koppelen op basis van farmacodynamisch effect.

PubMed: search op cisplatine + bumetanide leverde geen aanvullende informatie op.
 SPC Burinex: noemt cisplatine niet.

Idem 13-5-2009: in de casuïstiek is het percentage nefrotoxiciteit behoorlijk hoog, daarom is een signaal toch gewenst. Dehydratie potentieert het nefrotoxisch effect van cisplatine.

Risicofactoren	
Mitigerende factoren	

	Interactie	Actie	Datum
Beslissing WG OncolA	Nee	Ja	10 april 2019

--

Effect: ototoxiciteit

Onderbouwend	Stof	Effect	Code
--			

Overig	Stof	Effect
Hallmark RJ. Eur J Gynaec Oncol 1992;13:35-44.		in een studie met 20 patiënten met ovariumcarcinoom is geen relatie gevonden tussen het optreden van gehoorverlies en het gebruik van cisplatine, met of zonder toevoeging van furosemide. Stockley: leeftijd ouder dan 42 jaar bleek wel een risicofactor voor optreden gehoorverlies.

Werkgroep Interacties oncologische middelen 15-10-08: het risico op ototoxiciteit door hoge doses cisplatine is hypothetisch.

Stockley: hoewel in dierstudies is gezien dat etacrynezuur en furosemide de ototoxiciteit van cisplatine kunnen versterken, is dit effect niet waargenomen in patiënten.

SPC Platosin: gelijktijdig gebruik van geneesmiddelen met potentieel ototoxisch effect moet vermeden worden of dient onder nauwkeurige controle plaats te vinden.

Ototoxiciteit treedt op bij ong. 30% van de patiënten op cisplatine 50 mg/m². Het gehoorverlies is dosisafhankelijk en moet met behulp van audiometrie gecontroleerd worden.

SPC Lasix: gelijktijdig gebruik met cisplatine kan leiden tot gehoorbeschadigingen en dient vermeden te worden.